

10. Словник іншомовних слів / За ред. О. С. Мельничука. – К.: Наукова думка, 1974. – 465 с.

11. Старинський М. В. Правове регулювання відносин у сфері випуску та обігу цінних паперів в Україні: [навч. посіб.] / Старинський М. В., Завальна Ж. В. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 405 с.

12. Финансы. Толковый словарь (англо-русский) / Б. Батлер и др.; пер. с англ. А. В. Щедрина, Н. Н. Кричигиной; под общ. ред. И. М. Осадчей. – 2-е изд. – М.: ИНФРА-М: Весь Мир, 2000. – 493 с.

УДК 347.463:346.1 (043.2)

Земскова О. В., аспірант,
Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків

ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЯК ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Небезпечні вантажі складають невід’ємну частину сучасного торгового обороту будь-якої держави. Це об’єктивна необхідність розвитку виробничих відносин в силу різного роду їх потреб. Сучасна економіка в розрізі різних її галузей не мала б можливості в повному обсязі функціонувати без наявності необхідної кількості, наприклад, нафти та продуктів з неї. Жодна держава не в змозі сьогодні обійтись без споживання природного газу та інших хімічних речовин, а значну частину виробничих відходів, на жаль, складають речовини токсичні, які забруднюють навколишнє середовище та, значить, несуть в собі певну ступінь потенційної небезпеки. «Більш половини вантажів, що перевозяться всіма видами транспорту в світі, є небезпечними вантажами - вибухонебезпечними, їдкими, займистими, токсичними та навіть радіоактивними за своїм характером, або вони можуть представляти небезпеку іншим чином» [1].

Найбільшу небезпеку такі вантажі представляють при їх перевезенні, де вони можуть піддаватися дії зовнішніх сил, таких як удар, тертя, висока температура і ряд інших чинників, здатних викликати аварії і інші неконтрольовані процеси, результатом яких можуть стати різні техногенні катастрофи. Слід відмітити той факт, що найбільша кількість надзвичайних ситуацій, особливо пов’язаних з загибеллю людей, приходиться на транспорт, що свідчить про його високу потенційну небезпеку. Основним Законом України, який регулює правовідносини в сфері перевезення небезпечних вантажів на транспорті, є Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР, визначаючий правові, економічні, організаційні та соціальні основи діяльності транспорту. Законодавство України визначає транспорт як важливу галузь суспільного виробництва [2, ст.1].

Відповідно до статті 1 Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.04.2000 № 1644-III перевезення небезпечних вантажів — діяльність, пов’язана з переміщенням небезпечних вантажів від місця їх виготовлення чи зберігання до місця призначення з підготовкою вантажу,

тари, транспортних засобів та екіпажу, прийманням вантажу, здійсненням вантажних операцій та короткостроковим зберіганням вантажів на всіх етапах переміщення.

У Господарському кодексі України (ГК України) дається визначення господарської діяльності як діяльності суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, яка спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. [3, ст. 3].

Суспільні відносини, що виникають в процесі ведення господарської діяльності, потребують правової регламентації. І хоча втручання держави в цю діяльність законодавством не допускається, така регламентація не може обмежитися загальною вимогою про те, що використання при її здійсненні будь-ким своєї власності не може завдавати шкоди правам громадян, інтересам суспільства, погіршувати економічну ситуацію і природні якості землі (ст. 41 Конституції України).

Ст. 306 ГК України визначає, що перевезенням вантажів визнається господарська діяльність, пов'язана з переміщенням продукції виробничо-технічного призначення та виробів народного споживання залізницями, автомобільними дорогами, водними та повітряними шляхами, а також транспортування продукції трубопроводами.

Умови перевезення небезпечних вантажів (вибухових речовин, зброї, отруйних, легкозаймистих, радіоактивних та інших небезпечних речовин) визначаються міжнародними договорами, Господарським кодексом України, законами України, транспортними кодексами, транспортними статутами, правилами перевезень вантажів та іншими нормативно-правовими актами.

Господарська діяльність з перевезення небезпечних вантажів повинна здійснюватися суб'єктами господарювання, тобто суб'єктами, які самостійно й систематично з метою досягнення економічних і соціальних результатів виробляють та реалізують товароздатний суспільний продукт. Суб'єктами відносин перевезення небезпечних вантажів є перевізники, вантажовідправники та вантажоодержувачі.

Характерною ознакою господарських відносин є поєднання в них виробничих, організаційних і внутрішньогосподарських відносин (ст. 3 ГК України). Господарські відносини з перевезення небезпечних вантажів являють собою такі відносини між суб'єктами господарювання (підприємствами, підприємцями) і органами управління, між суб'єктами господарювання і державними організаціями, що є споживачами продукції, робіт, послуг, які складаються в процесі організації і здійснення господарської діяльності.

Згідно з пунктом 25 частини 3 статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» 01.06.2000 № 1775-III господарська діяльність з надання послуг з перевезення небезпечних

вантажів підлягає ліцензуванню. В зв'язку з цим, на виконання ст. 8 вказаного закону, суб'єкт господарювання зобов'язаний провадити господарську діяльність з перевезення небезпечних вантажів відповідно до встановлених для цього виду діяльності ліцензійних умов. Ліцензійні умови є нормативно-правовим актом, положення якого встановлюють кваліфікаційні, організаційні, технологічні та інші вимоги для провадження зазначеної господарської діяльності.

Враховуючи потенційну небезпеку вантажів, які транспортуються, можна зробити висновок, що перевезення небезпечних вантажів є специфічним видом господарської діяльності. Тому до діяльності з перевезення небезпечних вантажів доцільно пред'являти спеціальні, підвищені вимоги. А основною метою правового регулювання господарської діяльності з перевезення небезпечних вантажів повинно бути встановлення таких правил и норм, при яких процес перевезення небезпечних вантажів стане ефективним та безпечним як по відношенню до учасників конкретних правовідносин у сфері господарювання, так и до третіх осіб (їх життю, здоров'ю, майну) та екології.

Література

1. Бордунов В. Д. Международное воздушное право. Учебное пособие. — М.: НОУ ВКШ «Авиабизнес»; изд-во «Научная книга», 2006. — 464 с.
2. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради (ВВР) від 20.12.1994 р. — № 51. — ст. 446.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. — № 18. — № 19-20. — № 21-22. — ст.144.
4. Мілаш В. С. Господарське право: Курс лекцій: У 2 ч. — Ч. 1. — Х.: Право, 2008. — 496 с.
5. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 № 1775-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000. — N 36. — ст.299.

УДК 172.4 (043.2)

Камінська Н. С., викладач,
Київський університет туризму, економіки і права, м. Київ
Науковий керівник: Федорченко Н. В., к.ю.н., доцент

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В СФЕРІ ТУРИЗМУ

Туризм здійснює вплив на соціальне та економічне становище держави. Вона залучає більшість галузей економіки і сприяє їх розвитку. Ринок туристичних послуг в Україні має особливості: постійне збільшення пропозиції послуг; потенціал для розвитку різних видів туризму. Тому Україні потрібні досвідчені спеціалісти для роботи в даній галузі.

Туризм – важливий соціальний інструмент, його вміле використання виводить економіку країн на якісно новий рівень, забезпечує державі